

1. ENFLASYON

Tüketici fiyat endeksi, Temmuz 2019 [2003=100]

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık %1,36 arttı. TÜFE'de (2003=100) 2019 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %1,36, bir önceki yılın Aralık ayına göre %6,44, bir önceki yılın aynı ayına göre %16,65 ve on iki aylık ortalamalara göre %19,91 artış gerçekleşti.

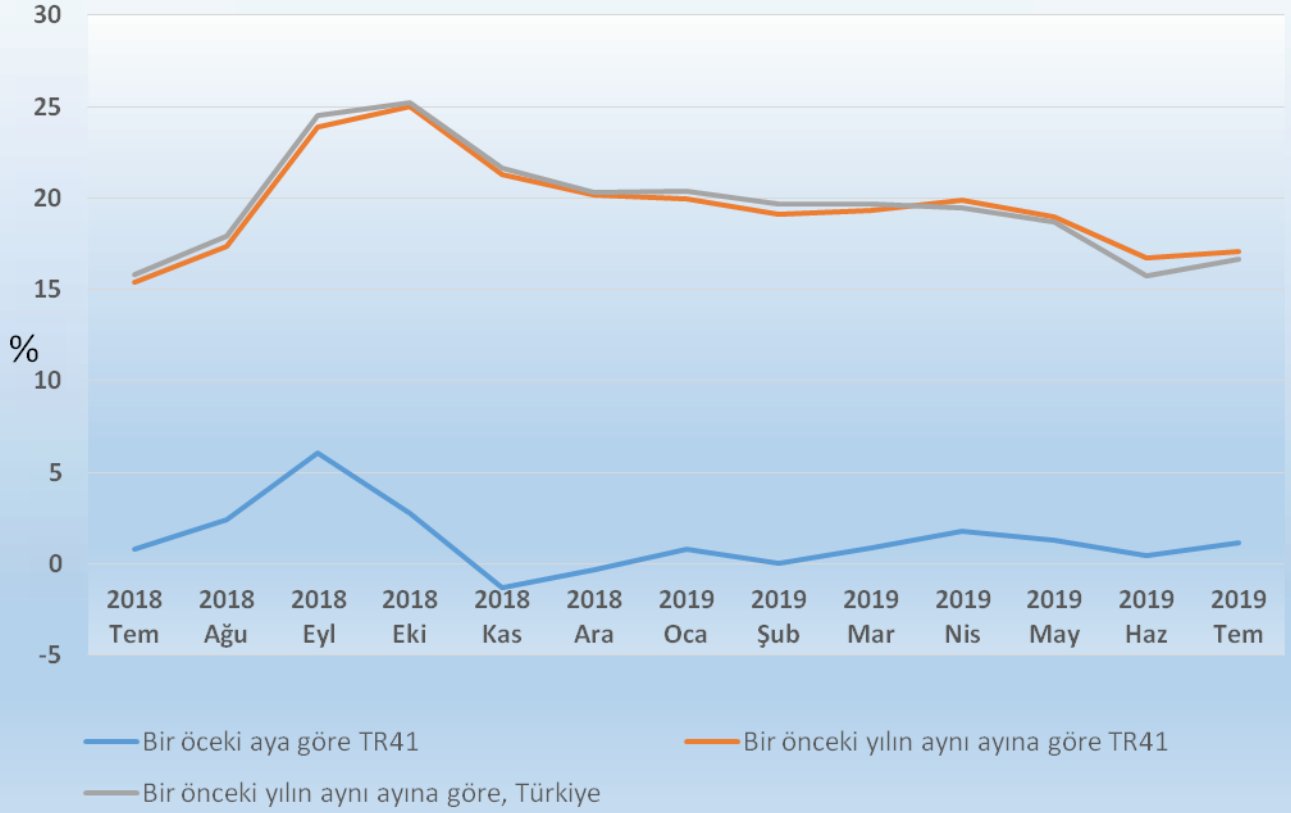
Kaynak: TÜİK

2. TÜFE ORANLARI

Tüketici Fiyat Endeksi	<i>Bir önceki aya göre değişim oranı</i>	<i>Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı</i>	<i>(Türkiye geneli için) Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı</i>
	<i>TR41Eskişehir, Bursa, Bilecik</i>	<i>TR41Eskişehir, Bursa, Bilecik</i>	
	(%)	(%)	(%)
2018 Tem	0,81	15,42	15,85
2018 Ağu	2,38	17,39	17,9
2018 Eyl	6,08	23,89	24,52
2018 Eki	2,77	24,98	25,24
2018 Kas	-1,33	21,29	21,62
2018 Ara	-0,32	20,14	20,3
2019 Oca	0,83	19,97	20,35
2019 Şubat	0,06	19,1	19,67
2019 Mar	0,9	19,32	19,71
2019 Nis	1,81	19,86	19,5
2019 May	1,27	18,96	18,71
2019 Haz	0,48	16,71	15,72
2019 Tem	1,13	17,08	16,65

2019 Haziran ayında enflasyondaki düşüşü Temmuz ayında az da olsa bir artış izlemiştir. Enflasyon oranlarındaki esas düşüş Ağustos ayı sonrası baz etkisi ile birlikte görülecektir. Ancak Temmuz ayında üretici fiyatlarında yaşanan negatif rakamların kalıcı olup olamayacağı petrol fiyatlarına bağlıdır. Yapılan son elektrik ve doğal gaz fiyat artışları özellikle üretim maliyetlerini arttıracak için önemlidir. Bunu dengeleyebilecek hareket Türkiye kontrolü dışında olan petrol fiyatlarındaki düşüş ve döviz kurundaki durağanlık il gelebilir.

Enflasyon Oranları, TR41 - Eskişehir, Bursa, Bilecik- ve Türkiye Geneli

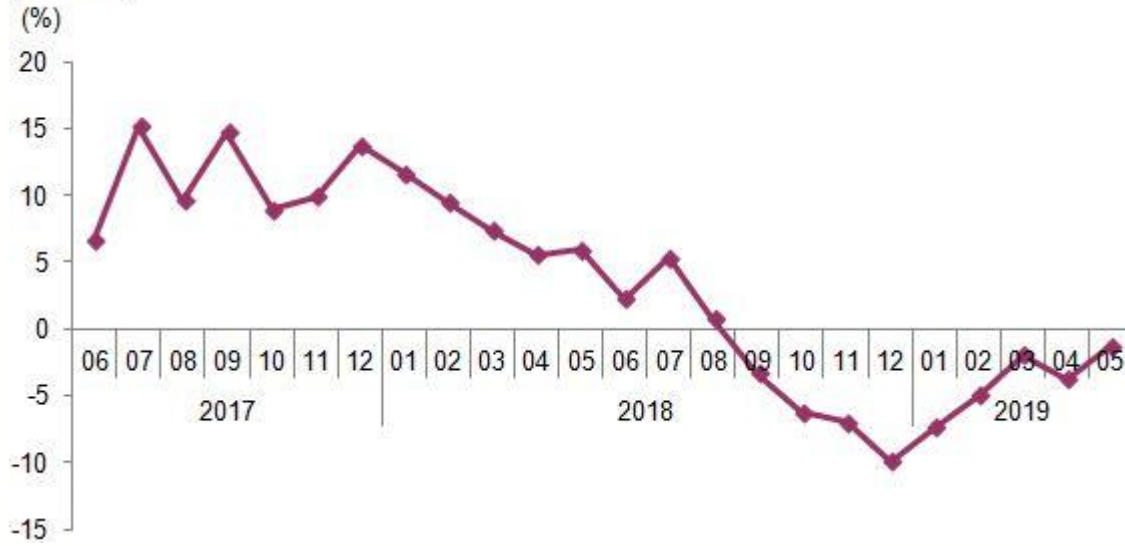

Eskişehir bölgesi için Türkiye genelinin biraz üzerinde gerçekleşen tüketici enflasyon rakamları Temmuz 2019 itibarı ile de devam etmiştir. Enflasyon Temmuz itibarı ile Türkiye geneli için son bir yıl için % 16,65 olarak gerçekleşirken bu rakam TR41 bölgesi için % 17,08 olarak gerçekleşmiştir.

3. SANAYİ ÜRETİMİ

Sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %1,3 azaldı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Mayıs ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %2,5 ve imalat sanayi sektörü endeksi %1,8 azalırken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %4,1 arttı.

Takvim etkisinden arındırılmış yıllık değişim oranları, Mayıs 2019
[2015=100]

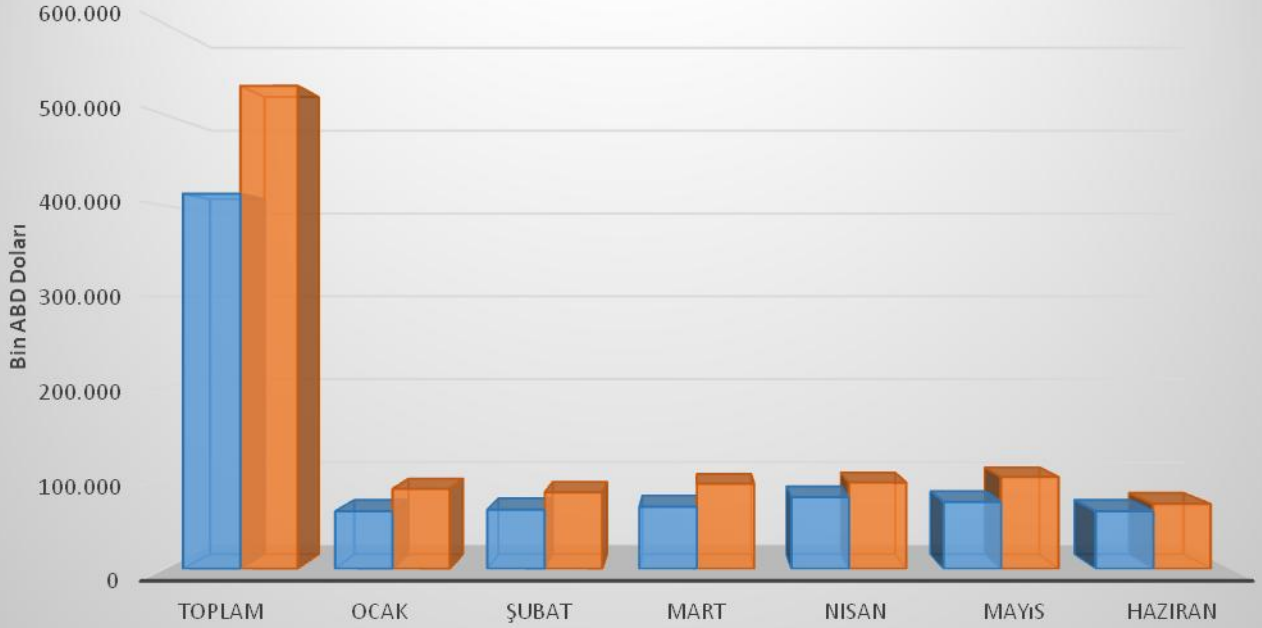

Sanayi üretimi bir önceki aya göre %1,3 arttı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Mayıs ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %5,2, imalat sanayi sektörü endeksi %1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %2,9 arttı.

Kaynak: TÜİK

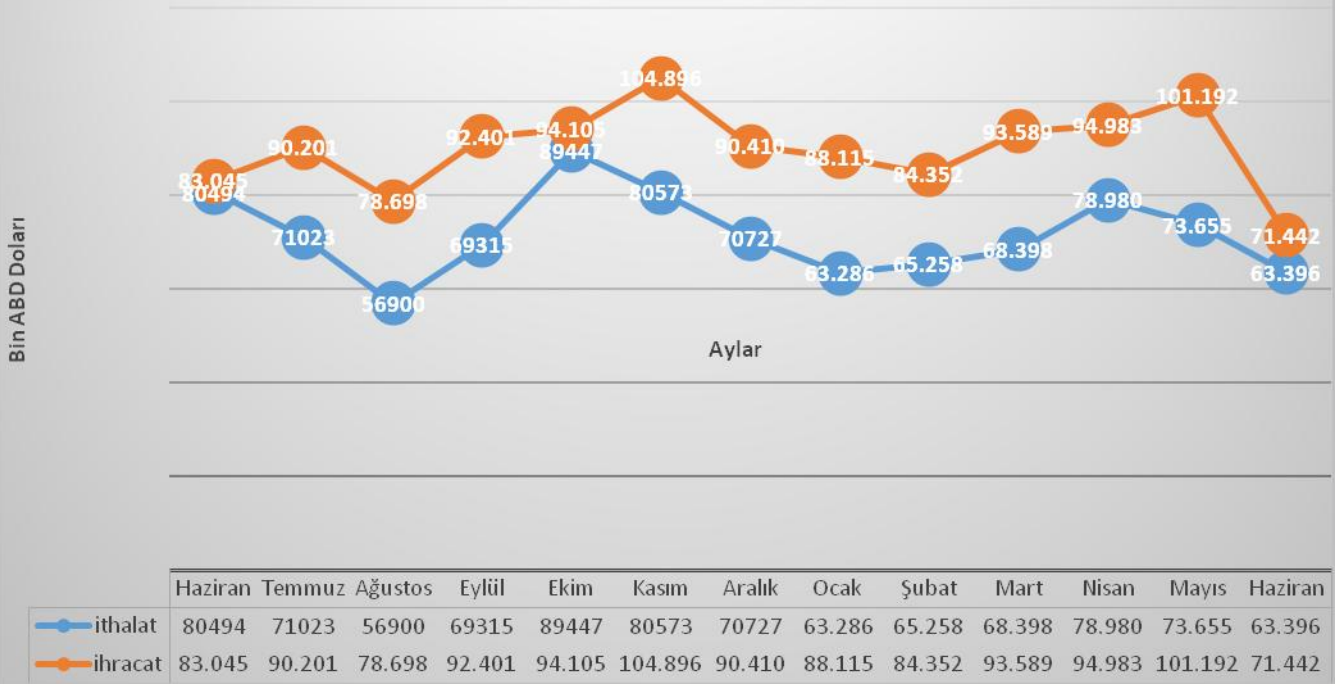
4. DIŞ TİCARET

2019 Eskişehir Dış Ticaret

Haziran 2019 itibarı ile Eskişehir'in dış ticarete fazla verme geleneği sürse de ihracat anlamında rekor düşük seviye elde edilmiştir. Ekonomik daralmanın sonucunda ihracatta yılın en kötü ayı yaşanmıştır. Mayıs ayından Haziran ayına 30 milyon dolarlık düşüş önemli bir işarettir. İthalat rakamı da yılın en düşük ikinci rakamı olarak kayıtlara geçmiştir. Geçen ay 28 milyon dolar olan dış ticaret fazlası Haziran ayında 8 milyon dolara düşmüştür.

2018 Haziran - 2019 Haziran Eskişehir İhracat- İthalat Seyri

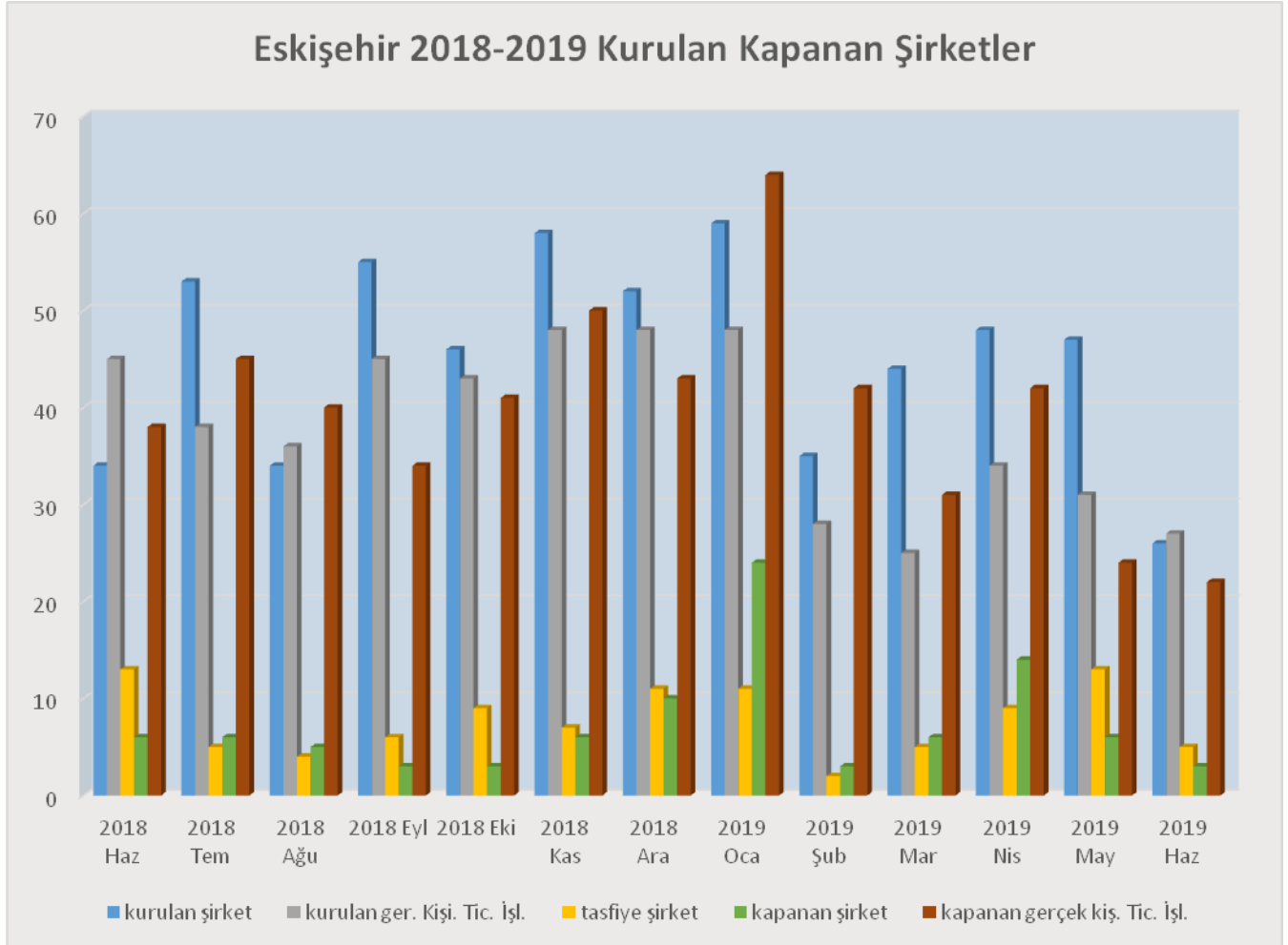
2019 yılında Ocak ve Nisan ayları arasında ithalatta ve Ocak ile Mayıs aylarında ihracatta sürekli artış yaşanmıştı. Bu durum geçen ay itibarı ile ithalat için tersine dönmüş ve bu Haziranda da ihracat için durum tersine dönmüştür. Geçen senenin aynı ayına kıyasla hem ithalatta hem de ihracatta ciddi düşüş yaşanmıştır. İhracat rakamı son 1 yıl içerisinde 2018 Ağustos (şok ayı) ayı dahil en kötü ay olarak kayıtlara geçmiştir.

2018 Haziran -2019 Haziran Eskişehir İmalat Sektörü İthalat-İhracat

Eskişehir imalat sektörü ithalat rakamlarına bakarsak son 1 yılda 2-3 aylık düşüş ve takip eden 2-3 aylık artış döngüsünün devam ettiği izlenmektedir. Bu anlamda ya Temmuz ya da Ağustos ayında ithalattaki düşüşün tamamlanıp yeniden 2-3 aylık artış trendine girmesi beklenebilir. İhracatta da bir dalgalanma olsa da ithalattaki kadar düzenli bir yapıya sahip değildir. Eskişehir genelini belirleyen imalat sektöründe pek tabi ki Haziran ayı ithalat ve ihracatta ciddi düşüş kaydetmiştir.

5. AÇILAN- KAPANAN ŞİRKETLER

Temmuz 2019 itibarı ile döviz kurunda stabilite ve enflasyon oranlarında daha orta düzey rakamlar yakalansa da sanayi üretimindeki daralmanın yarattığı ticaret ve iş dünyası işlem ve hacim daralması sonuçları kurulan ve kapanan şirket sayılarında izlenebilmektedir. 2019 Mayıs ve Haziran ayları için yukarıdaki açılan-kapanan şirket grafiğine bakıldığında kabaca göze çarpan ilk şey grafik boylarındaki kısalmadır. Son 1 yılı resmeden grafikten anlaşılabileceği gibi kapanan şirket sayısı aşağı yukarı benzer bir seyir izlerken açılanlarda ciddi bir daralma yaşanmaktadır.

	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRK ET	KOOP	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRK ET	KOOP	ŞİRK ET	KOOP	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
2018 Haz	34	1	45	13	0	6	1	38
2018 Tem	53	1	38	5	1	6	0	45
2018 Ağu	34	2	36	4	0	5	1	40
2018 Eyl	55	0	45	6	0	3	2	34
2018 Eki	46	1	43	9	0	3	0	41
2018 Kas	58	0	48	7	1	6	1	50
2018 Ara	52	0	48	11	0	10	1	43
2019 Oca	59	2	48	11	1	24	2	64
2019 Şub	35	0	28	2	1	3	0	42
2019 Mar	44	1	25	5	1	6	0	31
2019 Nis	48	2	34	9	1	14	0	42
2019 May	47	0	31	13	0	6	0	24
2019 Haz	26	2	27	5	3	3	1	22

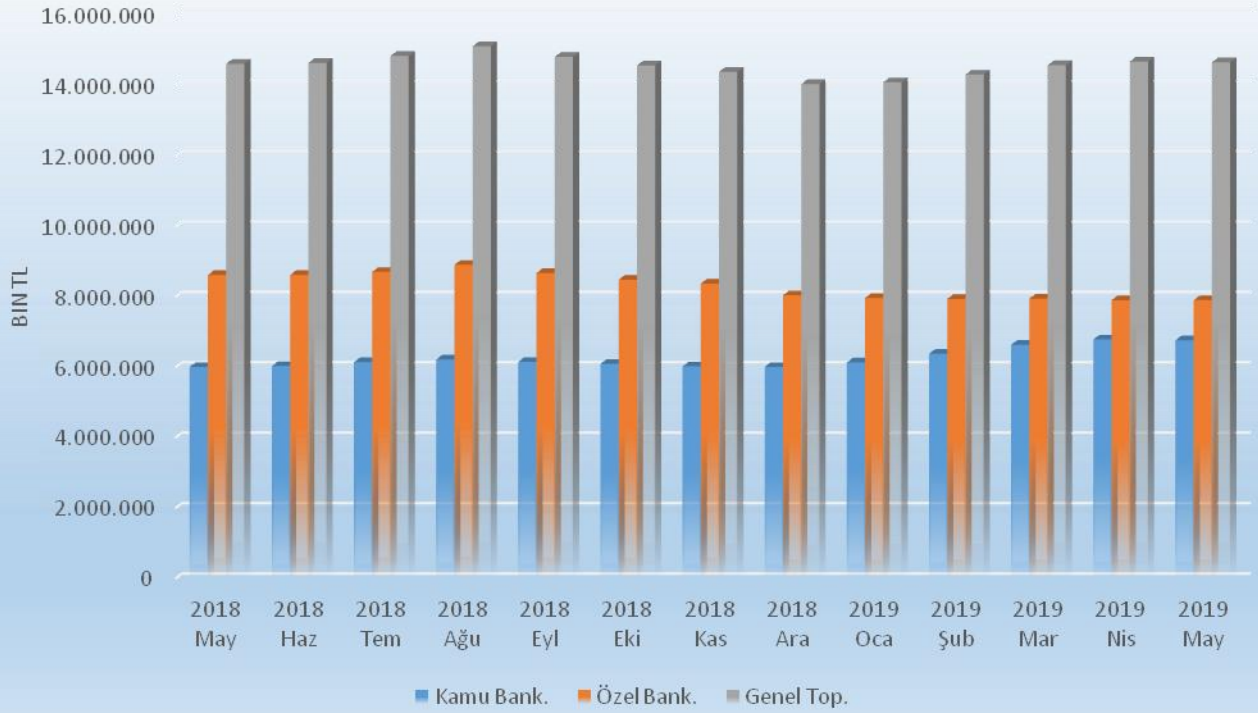
2019 Haziran ayına bakıldığında kurulan ticari işletme sayısı Mayıs ayının biraz altında olsa da asıl düşüş kurulan şirket sayısında göze çarpmaktadır. Neredeyse % 50'lik bir düşüş yaşanmıştır. Kapanan şirket ve ticari işletmelere bakıldığında Mayıstan Hazirana önemli bir değişim izlenmemiştir. Geçen yılın aynı ayına göre kurulan ve kapanan şirket sayılarına bakıldığında her ikisinde de ciddi düşüş yaşandığı gözlemlenmiştir. Bu durum iş ve ticaret hacminde daralmanın doğal sonucu olarak okunabilir.

6. KREDİLER

	Nakdi Krediler (Bin TL)		
	Kamu Bankaları	Özel Bankalar	Genel Toplam
2018 May	5.999.791	8.612.159	14.611.950
2018 Haz	6.024.141	8.612.834	14.636.975
2018 Tem	6.135.728	8.699.045	14.834.773
2018 Ağu	6.210.285	8.899.093	15.109.378
2018 Eyl	6.143.131	8.666.430	14.809.561
2018 Eki	6.087.826	8.476.794	14.564.621
2018 Kas	6.015.397	8.368.474	14.383.871
2018 Ara	6.001.698	8.034.218	14.035.915
2019 Oca	6.125.502	7.960.134	14.085.636
2019 Şub	6.372.970	7.932.734	14.305.704
2019 Mar	6.629.386	7.941.446	14.570.833
2019 Nis	6.778.899	7.896.681	14.675.581
2019 May	6.758.650	7.897.612	14.656.263

Nakdi kredilerde 2018 Aralık ayında başlayan yavaş artış trendi Mayıs ayında durmuş ve hatta tersine dönmüş gibi durmaktadır. Son 1 yılda Eskişehir'in en az nakdi kredi (birikmiş toplam) kullandığı ay 2018 Aralık ayı idi. Oradan 2019 Mayısına kadar artış ancak 620 milyon TL kadar olmuştur. Bu arada toplamdan özel ve kamu bankalarının aldıkları paylar ele alındığında kamunun giderek daha fazla paya sahip olduğunu da unutmamak gerekir. Tüm bunlara rağmen nominal olarak geçen sene Mayıs ayına göre bu sene Mayıs ayında yalnızca 45 milyon TL'lik bir artış söz konusudur. Yani geçene seneki dönem ancak yakalanmıştır.

ESKİŞEHİR KULLANILAN NAKDİ KREDİLER

Yaşanan ekonomik daralma, döviz kuru şoku ve enflasyon oranı sarsıntılarının sonuna gelindiğine inanılan Temmuz ayı itibarı ile iş dünyasındaki ticaret ve iş hacminin önemli bir göstergesi olan nakdi kredilerde son bir yılda aynı yerde kalınmış olması iş dünyasını rahatlatıcı bir bilgi olmadığı açıktır. Kamunun kredi yükünü özele göre yüklenmiş olması artan risklerin bir işaretidir. Özel bankalar ne zaman kredi hacmini arttırmaya başlarsa gerçek bir ekonomik geri dönüşün geldiği anlaşılabilir.

7. ÇEK-SENET İŞLEMLERİ

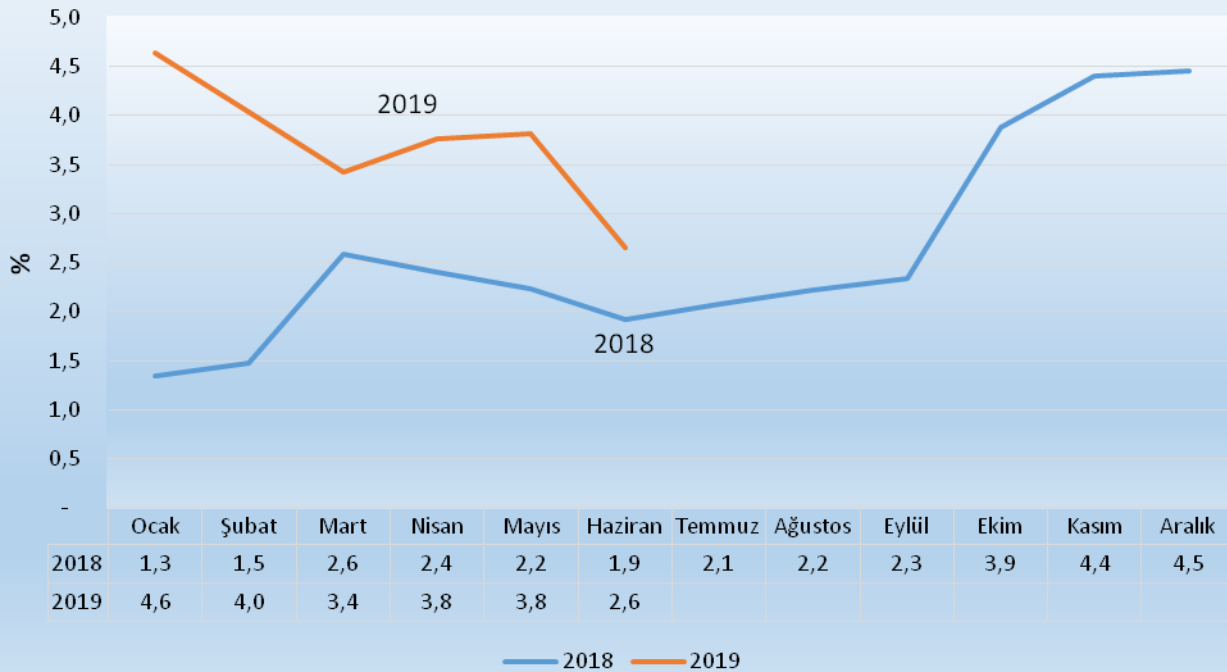
Eskişehir İli Protesto Edilen Senet; Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek ve İbrazında Ödenen Çek Verileri

	PROTESTO EDİLEN SENET SAYILARI (2.000 TL VE ÜZERİ)					
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
2019	708	606	582	613	598	646
2018	527	433	481	473	488	534
2017	578	505	594	516	553	540
	Protesto Edilen Senet Tutarları (Bin TL) (2.000 TL ve üzeri senetler)					
2019	28.264	18.626	8.027	18.956	10.131	7.944
2018	16.807	5.039	5.220	10.723	5.688	6.775
2017	12.188	4.382	7.667	9.436	5.883	5.106
	Karşılıksız İşlemi yapılan Çek Sayıları					
2019	660	518	265	660	464	183
2018	305	215	290	483	351	162
2017	683	347	406	174	397	227
	Karşılıksız İşlemi yapılan Çek Tutarları (Bin TL)					
2019	27.283	18.573	10.889	23.190	14.654	8.925
2018	10.451	8.089	12.070	17.943	12.942	9.095
2017	27.686	12.275	14.958	6.455	11.162	6.812
	İbrazında Ödenen Çek Sayıları					
2019	13.588	12.317	7.473	16.875	11.709	6.735
2018	22.362	14.487	10.946	19.579	15.325	8.268
2017	20.399	14.619	15.171	8.999	22.385	14.644
	İbrazında Ödenen Çek Tutarları (Bin TL)					
2019	466.087	418.158	308.115	519.493	412.910	275.570
2018	640.812	441.129	386.341	564.161	480.175	333.815
2017	481.292	372.613	408.168	310.415	544.179	395.754

	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Sayılarının Bankalara İbraz Edilen Çek Sayılarına Oranı					
2019	4,6	4,0	3,4	3,8	3,8	2,6
2018	1,3	1,5	2,6	2,4	2,2	1,9
2017	3,24	2,32	2,61	1,90	1,74	1,53
	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Tutarının Bankalara İbraz Edilen Çek Tutarına Oranı					
2019	5,5	4,3	3,4	4,3	3,4	3,1
2018	1,6	1,8	3,0	3,1	2,6	2,7
2017	5,44	3,19	3,54	2,04	2,01	1,69

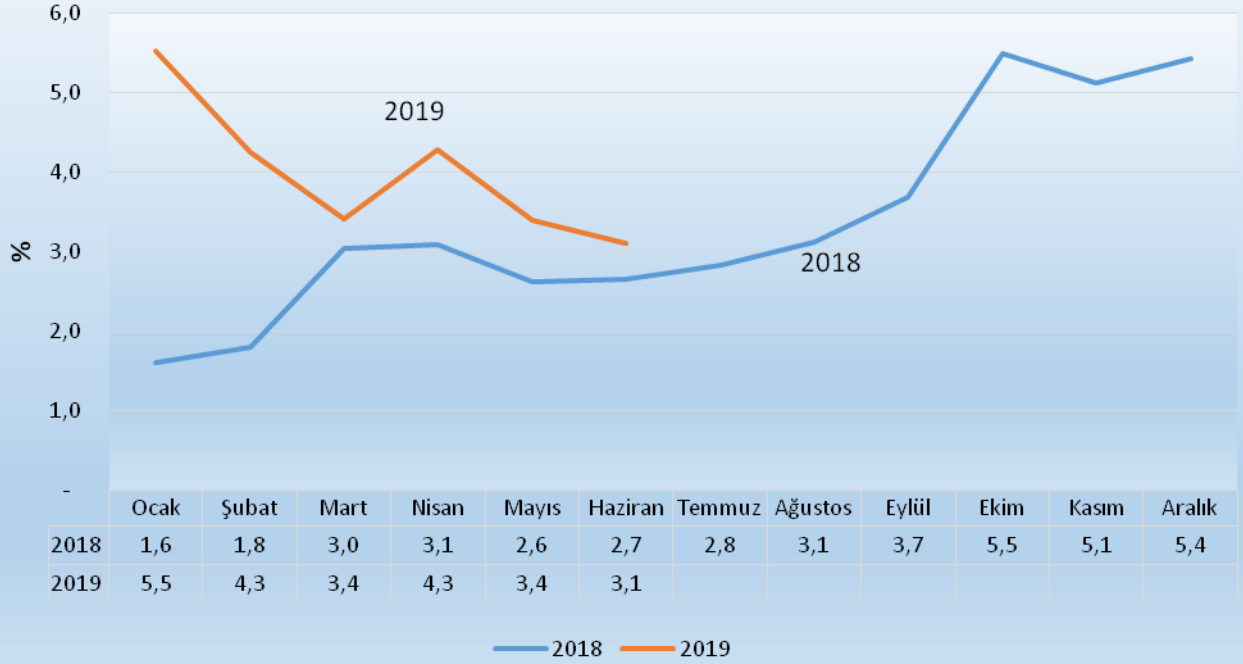
Haziran 2019 itibarı ile protesto edilen senet sayıları ve tutarlarında birbirine uygun olamayan rakamlar göze çarpmaktadır. Haziran ayında Eskişehir’de protesto edilen senet sayısı Mayıs ayına göre artış gösterip 646 adete ulaşırken, protesto edilen senet tutarı azalarak 8 milyon TL’e düşmüştür. Yani artan protestolu senetlerin çoğunun küçük rakamlı bütçelerle ilgili olduğu söylenebilir. Daha da ilginç sonuçlar çeklerle ilgili rakamlara bakıldığında izlenmektedir. İbrazında ödenen ve ödenemeyen çek tutarlarında Mayıs’tan Hazirana ciddi bir düşüş izlenmiştir. Karşılıksız işlemi yapılan çek sayıları ve tutarları Eskişehir için yıllık ortalamalara yaklaşıırken, ibrazında ödenen çek tutarlarındaki önemli düşüş iş ve ticaret hacmindeki düşüşün bir işaretidir.

Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Sayılarının Bankalara İbraz Edilen Çek Sayılarına Oranı

Karşılıksız işlemi yapılan çek sayılarının ibrazında ödenenlere oranlarına bakıldığında 2019 yılındaki trendin giderek 2018 trendine yaklaştığı izlenmektedir. Gelecek birkaç ay içinde bu oranın 2018 ortalamalarını yakalayacağı tahmin edilebilir. Ancak bu oran düşük hacimli rakamlarla yakalanacak gibi durmaktadır. Yani iş dünyası geçen seneye göre daha düşük bir hacimde dengeye doğru gitmektedir.

Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Tutarının Bankalara İbraz Edilen Çek Tutarına Oranı

Karşılıksız işlemi yapılan çek tutarlarının ibrazında ödenenlere oranlarına bakıldığında 2019 yılındaki iyileşmenin çek sayılarına göre yapılan analizden daha olumlu olduğu izlenmektedir. Ancak çek sayılarında olduğu gibi tutarlarında (hem ödenen hem ödenmeyen) yapılan analizlerde ticaret hacminin daraldığına ve yeni dengenin daha düşük hacimlerde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

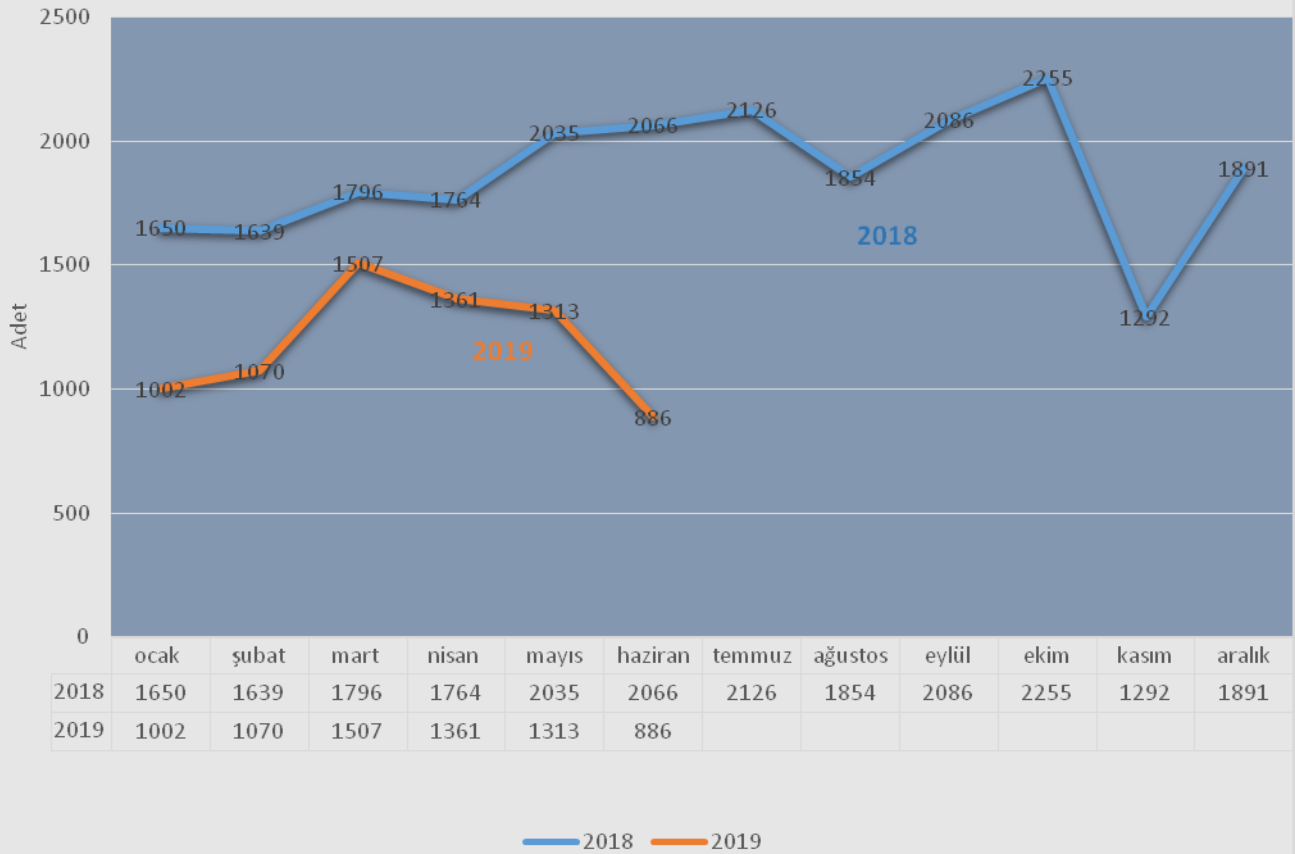
8. KONUT SATIŞ VERİLERİ

Konut Satış Sayıları, Eskişehir ve Türkiye

Konut Satışları	Eskişehir	Türkiye	Esk/Türk(%)
2018 Haz	2066	119413	1,73
2018 Tem	2126	123878	1,72
2018 Ağu	1854	105154	1,76
2018 Eyl	2086	127327	1,64
2018 Eki	2255	146536	1,54
2018 Kas	1292	89626	1,44
2018 Ara	1891	136845	1,38
2019 Oca	1002	72937	1,37
2019 Şub	1070	78450	1,36
2019 Mar	1507	105046	1,43
2019 Nis	1361	84403	1,61
2019 May	1313	82252	1,60
2019 Haz	886	61355	1,44

Konut satış rakamlarındaki durgunluk 2019 ilerledikçe daha da ciddi boyutlara ulaşmaktadır. Kredi musluklarını gevşetilmesi bu sektöre bir parça soluk verse de bunun kalıcı olması zordur. 2019 Haziran ayında Eskişehir’de sıfır ya da ikinci el tüm konut satış rakamı ancak 886 adete ulaşabilmiştir. Eskişehir için yaşana bu daralma şehre özgü bir durum değil, tüm Türkiye’nin resmidir. Ancak bu daralmanın sektörde Eskişehir için bir zaman daha sorun çıkaracağı açıktır. Bu satış rakamlarının sektördeki firmaların hepsini beslemesi mümkün görünmemektedir.

Eskişehir Konut Satış Rakamları 2018 - 2019

Yukarıdaki grafiğe bakıldığında 2019 yılının 2018’e göre ne kadar kötü bir seyir izlediği açık biçimde izlenmektedir. Her ne kadar faiz oranlarındaki düşüşün başlaması ile konut sektörünün bir parça nefesleneceği tahmin edilse de, özellikle orta gelirli kesimin reel alım gücünde son yıllarda yaşanan ciddi düşüş tersine dönmediği sürece doymuş konut sektörünün eski canlılığına ulaşması orta vadede zor görünmektedir.